

երբ ի հանդէս կը բերուին , երբե-
 ժողովուրդներուն , որոնց մէջ կը կա-
 տարաւն այս մեծ գործողութիւննե-
 րը , հայրենամարական ջիգերը լի-
 գրգռուիր :

Անտարակոյս այդ ժողովուրդե-
 րը իրենց ուժին գիտակցութիւն
 կունենան . երկրին պետերը եւ
 բարձրագոյն սպաները որոնք կըն-
 խադահեն ռազմափորձերուն կը
 յայտնեն զինուորներուն արիւթեա-
 նը եւ կտրգապահութեան վրայ ե-
 րկնց ունեցած լստահութիւնը , եւ
 երկիրը կ'գգայ թէ այդ բանախնդ-
 րամէն պատահականութեան չի
 գնելու ընդունակ են : Բայց որդ-
 ւետերը անանկով այնքան անգին-
 կուտակուն , կը չափեն իրենց վրայ
 ծանրացած պատասխանատուութեան
 մեծութիւնը : Պաշտօնական յոյ-
 տարարութեանց մէջ չ'արտասու-
 ունցաւ բառ մը որ նկատուի ոչ թ-
 զրգռելի այլ մինչեւ իսկ անխոնջ
 Յետոյ երբ անցնինք Գերմանի-
 եւ Ֆրանսայի արդի յարաբերու-

Թե՛սանց, իսկոյն կը տեսնուի թէ
դուրս հանելով վերջին յարեւմտա-
քիչ մը շատ ազդակալից ցոյցերը, ու
նոք են ինչ որ եղած են շատ առ-
բիններէ է վեր, քաղաքավարի դրօշ-
նակութեան յարաբերութի նման:

Եւրոպայի իւրաքանչիւր պետ-
թիւն յարատեւօրէն առաջ կը տալ
տրտաքին քաղաքականութիւն մը որ
հարող տէրութիւնները միացնելու
հանգամանքը եթէ չունի բայց է
այնպէս չի կրնար նկատուիլ վէր-
ագլե՞րու աստիճան գործախչ։ Անտ-
րիդ կայսրը կենարով Վելշեմ վո-
սեր քովը անգամ մը եւս ցոյց առ-
ւաւ Կեդ-գանական երկու կայսրու-
թեանց մահումական համաձայնու-
թիւնը։ Բայց մինն այն ժամանակ
զօրավար Տրակովորօք կը մասնաջ-
վժօի ռազմադիրճերուն իբր ու
ունենանդհեթ ճիւղ Հանքու-
տութեան նախագահին եւ ֆո-
տական բանակին ընդհանուր հո-
մանադարին, ուստի եւ ինքն ու
ակերեւել ներկայացուցիչն է ալի
մտերմական համաձայնութեան վը-
թէ մէկ եւ թէ միւս կողմէն է
տիրութեան անդորրութեան եւ
հանդարտ ուժի զգացում մը որ
անտարաճոյս պէտք է աւելի լա-
համարել քան Պրիմարը իշխանի ու
րովը տիրող ջղային գրգռումը, յո-
րատել տիրող վսիւրոշ։ Իր ամե-
նահզօր ուժին առեն Պրիմարը կ'
սիրէր միշտ ահաբեկութեան մի-
այսհը տկարները, ամէն առանց ք-
տերազմի սպառնալիքը անոնց գէ-
կանդենցներով։

Թեւերուն մէջ տեսաւ զայն ու ըս-
տաւ զհասնայարկի սենեակէր՝ իր տնիւն

Մեր գրայն Բաթրմանը, արևելահայ
Մեթոդիկը խեղճ Ռոթթեն կը խնայէ ու
կը շահանայ խելքը զուլաբ բերելու եւ քա-
րանթէն ու ժառն, Սէլէսթին անձորի
վրայ ծառած, անոր մէկ շարժումին, մի
շունչին կը սպասեն . . .

Արեւան բիծ մը կը տեսնուէր փ-
բարձրին վրայ, ուր ժառն իր Թաթարի
լուր ճանգչեցուցած էր .

Գորանթէն վախճաւ .

—Արդեւք վերադարձած է, լաւա-
ն ծաւրով՝ անձկութեամբ զննի
դոյն .

—Վա՛յ, քիչ մնացեր է . . . Թշու-
տական Պէնէարթթի զոդակը ճակի
քսուսներ ու դացեր դիմացի պատին մէ-
կ թաւուրէր է . . . Եթէ կէս մաս վրէ-
ժաչէր, անմիջապէս պիտի մնանայ ին-
քուէ, եթէ Ռոթթէ ալ աղաթ, մնա՛լ
չի կայ . . . կը խոստովանուի որ պահ մը
վախցայ եւ այդ վախով Թշուտականն
բուն շատ օտղի պիտի նստի . . .

